

เทคนิคการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ผู้เขียน: มาโกโตะ ทากาฮาชิ (Makoto TAKAHASHI)

ผู้แปล: ธงสรรค์ เลิศในสมัย

สำนักพิมพ์: ส.ส.น.

เป็นหนังสือที่รวบรวมแนวคิดและวิธีปฏิบัติสำหรับการสร้างความคิดสร้างสรรค์เพื่อการแก้ไขปัญหา ที่รวบรวมมาจากแนวคิดและวิธีปฏิบัติจากนักคิดที่มีชื่อเสียงทั้งหลาย ทั้งภายใน

และภายนอกประเทศญี่ปุ่น และยังได้นำเสนอตัวอย่างการสร้างไอเดียที่หลากหลายและเป็นประโยชน์มากในการประยุกต์ใช้ทั้งในงานและชีวิตประจำวัน โดยจะช่วยจัดระบบความคิด การทำความเข้าใจกับปัญหาและบอกวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์แบบเข้าใจได้ง่าย มีทั้งทฤษฎี (ศาสตร์ของความคิดสร้างสรรค์) และปฏิบัติ (การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์) บอกสารพัดเทคนิควิธีในการสร้างสรรค์ไอเดียให้แตกต่างได้อย่างสร้างสรรค์ อธิบายด้วยภาพประกอบ แบบละเอียดและเป็นรูปธรรม เพื่อให้เข้าใจง่ายและทำได้จริง

Keyword ในหนังสือเล่มนี้มีอยู่ 2 คำด้วยกัน คือ “ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)” และ “การแก้ไขปัญหา (Problem Solving)” ซึ่งหลายๆ ครั้งเราจะมีการนำ 2 Keyword มารวมเข้าด้วยกันเป็น “ความคิดสร้างสรรค์เพื่อการแก้ไขปัญหา” และ “การแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์” ซึ่งเป็น Keyword ใหม่ที่พูดกันมาก แต่จริงๆ แล้วเรายังไม่เข้าใจเกี่ยวกับ คำว่า “การแก้ไขปัญหา” หรือ “ปัญหา” อย่างลึกซึ้งเพียงพอ หนังสือเล่มนี้จึงได้เริ่มต้นอธิบายให้เข้าใจเสียก่อนว่าปัญหาคืออะไร ปัญหาแบ่งออกเป็น ปัญหาที่สร้างสรรค์ กับปัญหาที่ไม่สร้างสรรค์ ดังนั้น การมีจิตสำนึกต่อการรับรู้ ยึดคุณสมบัติที่แท้จริงของปัญหาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอันดับแรก

โดยทั่วไปแล้วเรามักจะนิยมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มากกว่าการพยายามทำความเข้าใจกับสิ่งเดิมๆ เป็นต้นว่า แทนที่จะเข้าใจเนื้อแท้หรือแก่นแท้ของปัญหาลับละเลย โดยหันไปเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ แนวคิดใหม่ๆ ที่กำลังนิยม โดยเข้าใจว่าสามารถเป็นยานานาวิเศษที่ช่วยแก้ปัญหาได้ในทันทีทันใด แต่ในญี่ปุ่นนั้นกลับคิดตรงกันข้าม กล่าวคือ **ไม่ว่าจะมีวิเศษอะไร ถ้าไม่รู้**

ตัวเองว่าเป็นโรคอะไร ยานั่นก็คงช่วยอะไรไม่ได้ เช่นเดียวกัน ต่อให้มีแนวคิดหรือวิธีการสร้างความคิดสร้างสรรค์ที่เลอเลิศ ประการใด แต่หากไม่รู้แก่นแท้ของปัญหาคืออะไรแล้ว ก็คงจะช่วยอะไรไม่ได้เช่นกัน

ที่กล่าวถึงในหนังสือเล่มจึงเน้นการแก้ไขปัญหาที่สร้างสรรค์ คือ สร้างสรรค์กลไก หรือประโยชน์ใช้สอยใหม่ๆ เช่น เมื่อต้องการผลิตสินค้าใหม่ หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ก็สามารถนำแนวคิดและวิธีการที่นำเสนอในหนังสือไปใช้ได้ อย่างหลากหลาย Nine Steps Checklist Method ของฮอบบอร์น ซึ่งได้แก่ 1) การนำไปใช้อย่างอื่น 2) การประยุกต์ใช้จากสิ่งอื่น 3) การลองเปลี่ยนแปลงดู 4) การลองขยายให้ใหญ่ขึ้น 5) การลองหดให้เล็กลง 6) การลองใช้ทดแทน 7) การลองจัดระเบียบใหม่ 8) การลองกลับด้านกัน 9) การลองรวมเข้าด้วยกัน

เห็นได้ว่าหลักคิดนี้ก็จะคล้ายๆ กับหลักคิดของไคเซ็น ในญี่ปุ่นที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมานานแล้วและยังคงใช้เป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์อย่างต่อเนื่องในงานต่างๆ การอ่านหนังสือเล่มนี้ให้ได้ประโยชน์ผู้อ่านจะต้องลองตั้งประเด็นปัญหาของตัวเองขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็งานประจำ หรืองานที่ต้องสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ แล้วลองประยุกต์ใช้ อย่างไรก็ตาม บางส่วนบางตอนอาจจะเป็นทฤษฎีที่เข้าใจยากเล็กน้อย แต่ทฤษฎีเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มาจากวิธีคิดที่เป็นตรรกะ (Logical Thinking) หากได้ศึกษาจากหนังสือที่เกี่ยวกับ Logical Thinking ที่ง่าย ๆ มาบ้าง ก็จะทำให้สามารถเข้าใจแนวคิดทางทฤษฎีของหนังสือเล่มนี้ได้ง่ายขึ้น

